

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

**MICHEL
FABER**

CARTEA LUCRURILOR NOI ȘI CIUDATE

Traducere din limba engleză
BOGDAN PERDIVARĂ

LITERA®

I FACĂ-SE VOIA TA

- Vreau să mă cese, spusese el.

- Tu ești, făcuse.

El tăcea, gândurile se revărsau asupra drumului. În împrejurimi de la periferia orașului nu se deslușeau nimic pe lângă liniștile de pământ ale altor mașini aflate în depărtare, neînșelătoare înțelegere a stărilor și umbrile de la distanță ale autostrăzii.

- Durerea nu va putea să se dezamăgească de mine doar pentru că am gânduri așa.

- De bine, oțără ea, știu că tu ai să ai puterea de bine să-ți spui și mie.

El îi aruncă o privire lașă, ea îi aruncă o privire în ce dispoziție afla înăuntrul ei de viață a capului ei, înclinându-se asupra ei înăuntrul ei înăuntrul ei de marginea gândurilor. Partea de jos a feței avea o strălucire ca de lumină plină, strălucirea strălucitoare, a ochilor și a buzelor ei - care i erau atât de familiare, care, înșelătoare de viață, erau o parte a ei - și gândurile ei se puteau o parte a ei. El era și ea era o înșelătoare de viață de viață.

- Tu ești atât de mare, coșul tău de viață de viață, coșul tău de viață de viață de viață.

- Continuă să înșelă în tăcere. Nici unul nu putea vedea pălăvrăgele de la față sau așezându-se înșelătoare.

1

PATRUZECI DE MINUTE MAI TÂRZIU SE ÎNĂLȚA ÎN VĂZDUH

- Voiam să zic ceva, spuse el.

- Păi zi, făcu ea.

El tăcu, ținându-și privirea ațintită asupra drumului. În întinericul de la periferia orașului nu se deslușea nimic pe lângă luminile de poziție ale altor mașini aflate în depărtare, nesfârșita întindere a asfaltului și uriașele dotări utilitare ale autostrăzii.

- Dumnezeu s-ar putea să fie dezamăgit de mine doar fiindcă am gândit asta.

- Ei bine, oftă ea, știe deja, așa că ai putea foarte bine să-mi spui și mie.

El îi aruncă o privire iute, ca să-și dea seama în ce dispoziție se afla, însă jumătatea de sus a capului ei, inclusiv ochii, era învăluită în umbra lăsată de marginea parbrizului. Partea de jos a feței avea o strălucire ca de lună plină. Priveliștea obrajilor, a bărbiei și a buzelor ei - care-i erau atât de familiare, care țineau de viață așa cum o știa el - și gândul că ar fi putut s-o piardă îl făcură să simtă o împunsătură dureroasă de mâhnire.

- Lumea arată mai drăguț cu lumini făcute de mâna omului, spuse în cele din urmă.

Continuă să înainteze în tăcere. Nici unul nu putea îndura pălăvrăgeala de la radio sau agresiunea muzicii

Respect pentru oameni și cărți

înregistrate. Unul dintre multele feluri în care erau compatibile.

– Așa? zise ea.

– Da. Adică... Natura neatinsă ar trebui să fie culmea perfecțiunii, cred, iar lucrurile făcute de om să fie o rușine, o adunătură de chestii alandala. Numai că nu ne-ar plăcea lumea nici pe jumătate cât ne place dacă noi – ăă... adică ființele umane...

(Ea icni ușor, vrând parcă să-i transmită: „Treci peste asta“.)

– ... dacă n-am fi pus peste tot lumini electrice. Luminele electrice sunt atrăgătoare, de fapt. Datorită lor, un drum ca ăsta e suportabil. Ba chiar frumos. Imaginează-ți cum ar fi să-l facem prin beznă. Fiindcă, nu-i așa, asta-i starea naturală a lumii pe timp de noapte. Închipuie-ți doar. Cât de încordat ai fi să nu ai pic de habar încotro te îndrepti, să nu vezi la mai mult de câțiva metri în față. Și dacă te-ai îndrepta spre un oraș mare – ei, într-o lume nontehnologică nici n-ar fi metropole, presupun –, dar dacă te-ai îndrepta spre un loc unde trăiesc alți oameni, trăiesc natural, poate în jurul unor focuri de tabără... nici n-ai putea să-i vezi până ce n-ai ajunge lângă ei. N-ar exista priveliștea aceea magică din momentul când ajungi la câțiva kilometri de oraș și toate luminițele sclipesc precum stelele peste coasta dealului.

– Aha.

– Și chiar și în mașină, presupunând că ai putea să ai o mașină sau vreun soi de vehicul în lumea asta naturală, ceva tras de cai presupun... ar fi beznă. Și foarte frig, dacă ar fi o noapte de iarnă. Numai că uite ce-avem noi aici.

Își luă o mână de pe volan (conducea întotdeauna cu ambele mâini așezate simetric pe volan) și arătă spre tabloul de bord. Licăreau indicatoarele obișnuite. Temperatura. Ora. Nivelul apei. Uleiul. Viteza. Consumul de combustibil.

Respect pentru oameni și cărți

- Peter...

- Uite!

La câteva sute de metri în față se zărea o siluetă minusculă și gheboșată stând în peticul de lumină al unui stâlp stradal.

- Un autostopist. Ce zici, opresc?

- Nu, nu face asta!

Tonul imperativ al vocii ei îl făcu să șovăie, chiar dacă arareori ratau vreo ocazie de a se arăta buni cu străinii.

Autostopistul înălță capul cu speranță. Când îl învălui lumina farurilor, corpul - pentru o clipă doar - i se transformă dintr-o siluetă vag umanoidă într-o persoană pe deplin recognoscibilă. Ținea în mână un carton pe care scria HETHROW.

- Ce ciudat, spuse Peter în vreme ce treceau în viteză pe lângă omul acela. Te-ai gândi că ar putea să ia metroul.

- Ultima zi în Marea Britanie, zise Beatrice. Ultima ocazie să se distreze. Probabil că și-a cheltuit banii britanici prin vreo crâșmă, gândindu-se că o să-i rămână destui cât să-i ajungă de bilet. Dar după încă șase băuturi a ajuns la aer curat, a început să-i treacă pileala și a descoperit că nu mai are decât biletul de avion și o liră și șaptezeci prin buzunare.

Suna plauzibil. Dar, dacă era adevărat, de ce să lase de izbeliște această mioară pierdută? Nu-i stătea în fire lui Bea să lase pe cineva în drum.

Se întoarse iarăși către chipul ei întunecat și văzu cu îngrijorare că pe bărbie și pe la colțurile ochilor îi licăreau lacrimi.

- Peter... murmură ea.

Își luă iarăși mâna de pe volan, de data asta ca s-o așeze pe umărul ei. Suspendat deasupra autostrăzii, se vedea un indicator cu simbolul unui avion.

- Peter, e ultima noastră ocazie.

- Ultima ocazie?

- Să facem dragoste.

Luminile de semnalizare pâlپăiră blând, scoțând un *tic-tic-tic*, în vreme ce el încadră mașina pe banda ce ducea spre aeroport. Cuvintele „să facem dragoste“ îi bocăneau în creier, încercând să pătrundă, deși nu exista loc acolo pentru ele. Aproape că zise: „Te ții de glume“. Însă, cu toate că Bea avea un simț al umorului dezvoltat și-i plăcea să râdă, nu glumea niciodată în privința lucrurilor importante.

În timp ce șofa, senzația că nu se aflau pe aceeași lungime de undă – că aveau nevoie de lucruri diferite în acest moment de-o importanță crucială – se insinuă în mașină ca o prezență descumpănitoare. Socotise – simțise așa – că ieri-dimineață își spusese ră propriu-zis adio și că acest drum până la aeroport era doar... un *post-scriptum*, cumva. Ieri-dimineață fusese așa de *în regulă*. Izbutiseră, în cele din urmă, să ajungă la capătul listei cu lucruri „De făcut“. Bagajul era deja gata. Bea își luase liber de la slujbă, dormiseră buștean, se treziseră în strălucirea soarelui ce încălzea pilota galbenă de pe pat. Motanul Joshua se întinsese la picioarele lor, luând o poziție comică; îl înghiontiseră de-acolo și făcuseră dragoste, fără să vorbească, încetișor și cu infinită tandrețe. După aceea, Joshua sărise la loc pe pat și-și lăsase șovăielnic una din labele din față pe gamba goală a lui Peter, parcă zicând: „Nu pleca; o să te țin aici“. Un moment cu greutate fusese acela, exprimând situația mai bine decât ar fi putut s-o facă orice vorbe, sau poate că drăgălășenia exotică a pisicii învăluisese într-un strat blănos, protector, durerea umană crudă, făcând-o suportabilă. Nu conta. Era perfecțiunea întruchipată. Rămăseseră acolo, întinși, ascultând torsul gutural al lui Joshua, cuprinzându-se în brațe unul pe celălalt, cu sudoarea evaporându-se în soare și inimile revenindu-și, treptat, la normal.

– Încă o dată, îi zicea ea acum, acoperind hureitul motorului, după ce intraseră pe o cale de acces întunecată,

în drumul spre avionul care avea să-l ducă în America și mai departe de-atât.

Aruncă o privire la ceasul digital de la bord. Trebuia să se înregistreze în două ore; se aflau la cincisprezece minute distanță de aeroport.

– Ești minunată, îi spuse.

Poate că, dacă pronunța cuvintele pe tonul corect, ea avea să priceapă mesajul că nu trebuia să încerce să îmbunătățească în vreun fel ziua de ieri, că trebuia să lase lucrurile așa cum erau.

– Nu vreau să fiu minunată, replică ea. Te vreau în mine.

El șofă în tăcere câteva secunde, adaptându-se iute la împrejurări. Adaptarea promptă la schimbările de situație era un alt lucru pe care-l aveau în comun.

– Sunt o groază de hoteluri din astea oribile, corporatiste pe lângă aeroport, zise în cele din urmă. Am putea închiria o cameră doar pentru o oră.

Regretă partea cu „oribile”; era ca și cum ar fi încercat s-o descurajeze pretinzând totodată că n-o făcea. Dar nu voia să spună decât că hotelurile erau din soiul acela pe care-l evitau amândoi dacă era cu puțință.

– Poate găsești un loc liniștit undeva, pe margine. Putem s-o facem în mașină, spuse ea.

– Criză! făcu el, și izbucniră în râs amândoi. „Criză” era cuvântul pe care, cu eforturi serioase, învățase să-l spună în loc de „Cristoase” după ce devenise creștin. Cele două cuvinte erau suficient de asemănătoare ca rezonanță ca să-l ajute să amortizeze o blasfemie după ce-i ieșea deja pe gură pe jumătate.

– Vorbesc serios, zise ea. E bine oriunde. Doar să nu parchezi în vreun loc unde poate să dea altă mașină peste noi.

Autostrada i se părea acum altfel lui Peter. Era, teoretic, aceeași întindere de asfalt, îngrădită de aceleași

panouri de semnalizare și garduri metalice șubrede, însă fusese transformată de perspectiva lor cea nouă. Nu mai era o linie dreaptă ce ducea la aeroport, era un târâm misterios de ocolișuri umbroase și de ascunzișuri ferite. Dovadă, din nou, că realitatea nu era obiectivă, ci aștepta mereu să fie remodelată și redefinită de atitudinea unei persoane.

Firește, oricine de pe pământ avea puterea de a modela realitatea. Era unul dintre lucrurile despre care Peter și Bea discutau adesea. Provocarea de a-i lămurii pe oameni că viața este exact atât de cenușie și de împovăratore pe cât o percepi. Provocarea de a-i determina să vadă că evenimentele imuabile ale existenței nu sunt, până la urmă, atât de imuabile. Provocarea de a găsi un cuvânt mai simplu decât „imuabile” pentru „imuabile”.

– Ce zici de locul ăsta?

Fără să răspundă, Beatrice își lăsă palma pe coapsa lui. Peter îndreptă mașina ușurel către un popas pentru camioane. Trebuia să aibă încredere că strivirea lor de un camion de 44 de tone nu se afla în planul lui Dumnezeu.

– N-am mai făcut așa ceva, zise el când opri motorul.

– Crezi că eu am mai făcut? Ne descurcăm noi. Hai să trecem în spate.

Ieșiră și, peste câteva secunde, se regăsiră pe bancheta din spate. Se așezară ca pasagerii, umăr lângă umăr. Tapițeria mirosea a alți oameni – prieteni, vecini, enoriași, autostopiști. Îl făcea pe Peter să se îndoiască și mai tare că putea sau că ar fi trebuit să facă dragoste acolo, acum. Cu toate că... în asta era și ceva ce-l făcea să se simtă surescitat. Întinseră brațele unul spre altul, încercând să se îmbrățișeze, însă mâinile le erau stângace pe întuneric.

– Cât de repede o să consume becul din habitacul bateriei mașinii? Îl întrebă ea.

– Habar n-am. Dar mai bine să nu riscăm. Plus că ne-am da în spectacol pentru cei care trec.

Respect pentru oameni și căni

- Mă îndoiesc, zise Bea întorcându-și chipul spre farurile ce treceau vâjâind pe lângă ei. Am citit un articol odată, despre o fată care a fost răpită. A reușit să sară din mașină la un moment dat, când răpitorul a încetinit. Bărbatul a înhățat-o, fata s-a luptat din răputeri și a început să țipe după ajutor. Trecea un șir întreg de mașini. N-a oprit nici una. Mai târziu l-au luat la întrebări pe unul dintre șoferii ăia, care a zis: „Mergeam așa de repede, că nu mi-a venit să cred ce vedeam“.

El se foi stingherit.

- Ce poveste groaznică. Și poate nu-i nici cel mai bun moment s-o spui.

- Știu, știu, îmi pare rău. Sunt un pic... nu-s în apele mele acum. Cu un hohot de râs nervos, Bea adăugă: Doar că e așa de greu... să te pierd.

- Nu mă pierzi. O să fiu plecat un timp, atâta tot. O să fiu...

- Peter, te rog. Nu acum. Am trecut de partea aia. Ne-am descurcat cum am putut cu partea aia.

Când se aplecă în față, Peter crezu că avea să izbucnească în plâns. Însă culegea ceva din spațiul dintre scaune. O lanternă mică. O aprinse și-o puse în echilibru pe tetiera pasagerului din față; căzu. O vârî apoi în spațiul strâmt dintre banchetă și portieră, înclinând-o astfel încât raza de lumină să fie îndreptată spre podea.

- Drăguță și discretă, zise ea izbutind să-și controleze iarăși vocea. Suficientă lumină cât să ne deslușim unul pe altul.

- Nu-s sigur că pot s-o fac, spuse el.

- Hai să vedem ce se-ntâmplă, replică ea și începu să-și descheie cămașa, dezvăluindu-și sutienul alb și umflătura sânilor.

Lăsă cămașa să-i cadă de-a lungul brațelor, apoi își scutură umerii și coatele ca să-și elibereze materialul mătăsos de pe încheieturile mâinilor. Își scoase fusta și-și trase, în același timp, ciorapii și chiloții; îi apucase

cu degetele ei mari, puternice, izbutind să dea mișcării grație și ușurință.

– Acum tu.

Peter își desfăcu pantalonii, iar ea îl ajută să și-i scoată, după care se lasă să alunece pe spate, sucindu-și brațele ca să-și scoată sutienul. El încercă să-și regăsească poziția inițială fără s-o înghesuie cu genunchii, însă dădu cu capul de plafonul mașinii.

– Suntem ca o pereche de adolescenți care n-au habar de nimic, se plânse el. E cam...

Ea îi puse palma pe față, acoperindu-i gura.

– Suntem doar eu și cu tine, zise. Noi doi. Soț și soție. Totul e în regulă.

Era goală acum, cu excepția ceasului de pe încheietura subțire a mâinii și a colierului de perle de la gât. În lumina lanternei, colierul nu mai era un cadou elegant de aniversare a căsătoriei, ci devenise o podoabă primitivă, erotică. Sâni i se zguduiau de tăria bățăilor inimii.

– Haide, zise. Dă-i drumul.

Și începură. Presați unul într-altul, nu se mai vedeau; lanterna nu-și mai avea rostul. Gurile le erau lipite, ochii închiși, trupurile lor puteau fi trupurile oricui de la facerea lumii încoace.

– Mai tare, gâfâi după un timp Beatrice.

Vocea ei avea un ton aspru, o tenacitate brutală pe care n-o mai auzise până atunci. Împreunările lor fuseseră întotdeauna reținute, prietenoase, de o politețe impecabilă. Uneori senine, alteori pline de energie, câteodată atletice chiar – însă niciodată desperate.

– Mai tare!

Înghesuit într-o poziție incomodă, cu degetele de la picioare izbind în geam și genunchii frecându-se de tapițeria din blană artificială, încercă să se descurce, dar ritmul și unghiul nu erau potrivite, și nu calculase bine cât îi mai trebuia ei și cât se putea ține el.

– Nu te opri! Haide! Haide!

Însă se sfârșise.

– E OK, zise Bea strecurându-se de sub el, lipicioasă de la sudoare. E OK.

Mai era timp din belșug când ajunseră la Heathrow. Doamna de la ghișeul liniei aviatice verifică încă o dată pașaportul lui Peter.

– Mergeți doar dus la Orlando, Florida, așa-i?

– Da, răspunse el.

Îl întrebă dacă avea bagaje de trimis în cală. Lăsa pe bandă o geantă sport și un rucsac. Totul părea oarecum dubios, însă călătoria era prea complicată și nesigură ca să-și poată programa drumul de întoarcere. Își dori ca Beatrice să nu fi stat lângă el, ascultând aceste confirmări ale plecării sale iminente către văzduhuri; își dori ca ea să fi fost scutită să audă cuvintele „doar dus“.

Și apoi, firește, odată ce primi tichetul de îmbarcare, îi mai rămânea ceva timp de omorât înainte să i se permită accesul în avion. Unul lângă altul, el și Beatrice porniră fără țintă, depărtându-se de zona ghișeelor, copleșiți de lumina în exces și de dimensiunile monstruoase ale terminalului. Oare acea fluorescență de la care te dureau ochii făcea chipul lui Beatrice să arate tras și neliniștit? Peter își trecu brațul pe după talia ei. Ea îi zâmbi liniștitor, însă asta nu-l convinse. **CE-AR FI SĂ-ȚI ÎNCEPI VACANȚA ÎN DORMITOR?** se rățoiau panourile cu reclame. **CU OPORTUNITĂȚILE NOASTRE DE CUM-PĂRĂTURI, DIN CE ÎN CE MAI VARIATE, S-AR PUTEA SĂ NU MAI VREI SĂ PLECI!**

La această oră a serii, aeroportul nu era foarte aglomerat, însă tot erau destui pasageri care-și târau bagajele după ei și se opreau să caște gura prin magazine. Peter și Beatrice se așezară lângă un ecran cu informații despre zboruri ca să aștepte numărul porții de îmbarcare. Se luură de mână fără să se privească, uitându-se în